

Sygnatura akt VI U 538/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Michalska

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 czerwca 2015 roku

sprawy z odwołania T. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

z dnia 30 maja 2014 roku znak (...) -1/25/I

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o przywrócenie renty

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 30 maja 2014 roku znak (...) -1/25/I w ten sposób, że przywraca ubezpieczonej T. K. (1) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy okresowo na 3 lata od dnia 1 kwietnia 2014 roku poczynając,

2. zasądza od pozwanego na rzecz ubezpieczonej kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt VI U 538/14

UZASADNIENIE

Ubezpieczona T. K. (1) wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 30 maja 2014 r. znak (...) -1/25/I odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu podała, że cierpi na schorzenie genetyczne, które uniemożliwia jej wykonywanie pracy.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powołując się na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS w Z. z dnia 08.05.2014 r. ustalające, iż ubezpieczona nie jest osobą niezdolną do pracy. Jednocześnie pozwany wskazał, że ubezpieczonej przysługiwało prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 31.03.2014 r.

Pismem z dnia 28 lipca 2014 r. pełnomocnik ubezpieczonej sprecyzował jej stanowisko wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez ustalenie, że ubezpieczonej przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że u ubezpieczonej w wieku 24 lat zdiagnozowano schizofrenię paranoidalną. Na tej podstawie od 1990 r. do dnia 31 marca 2014 r. przysługiwało prawo do renty z tytułu j niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

T. K. (1) urodzona (...) posiada wykształcenie podstawowe, dotychczas wykonywała pracę jako pracownik fizyczny. Ubezpieczona od dnia 16.10.1990 r. do dnia 31.03.2006 r. była uprawniona do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Następnie od dnia 01.04.2006 r. do dnia 31.03.2014 r. przysługiwało jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

(okoliczności bezsporne).

U ubezpieczonej występuje schizofrenia paranoidalna, nadciśnienie tętnicze oraz przewlekłe zapalenie zatok. W aktualnym stanie psychicznym ubezpieczonej nie występują objawy wytwórcze z kręgu schizofrenii, jednak występują objawy negatywne przewlekłego procesu schizofrenicznego tj. wyraźne zubożenie emocjonalne, egotyzm chorobowy, brak aktywności złożonej – brak celów życiowych. Występująca u T. K. (1) schizofrenia paranoidalna skutkuje jej częściową niezdolność do pracy od dnia 01.04.2014 r. do dnia 01.04.2017 r.

Dowód: opinia biegłych, k. 101, 146-149; opinie uzupełniające k. 119; dokumentacja medyczna k. 8-41; 48-80, 145, dokumentacja orzeczniczo-lekarska ZUS.

W dniu 03 marca 2014 r. T. K. (1) wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 04 kwietnia 2014 r. ustalił, iż nie jest ona niezdolna do pracy. Podobnie Komisja Lekarska ZUS wykluczyła istnienie u ubezpieczonej niezdolności do pracy. Na tej podstawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w decyzji z dnia 30 maja 2014 r. znak (...) -1/25/I odmówił T. K. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Dowód: wniosek k. 100 t. I akt ZUS, orzeczenia k. 102, 106 t. I akt ZUS, decyzja k. 107 t. I akt ZUS

Orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z dnia 21.07.2014 r. (...) do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w G. ustalił, że ubezpieczona T. K. (1) jest w umiarkowanym stopniu niepełnosprawna od dnia 12.06.2014 r. do dnia 21.07.2019 r.

Dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, k. 98;

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje

Odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem kontroli Sądu Okręgowego w niniejszym postępowaniu była decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 30 maja 2014 r. znak (...) -1/25/I odmawiająca ubezpieczonej T. K. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na skutek odwołania ubezpieczonej od powyższej decyzji, istotnym w sprawie było ustalenie i rozstrzygnięcie czy po dniu 31.03.2014 r. ubezpieczona faktycznie odzyskała zdolność do pracy (jak uznał organ rentowy), czy też nadal jest co najmniej częściowo niezdolna do pracy, ewentualnie na jaki okres i w jakim stopniu.

Poza sporem w okolicznościach niniejszej sprawy pozostawało wykształcenie ubezpieczonej oraz jej kwalifikacje.

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przy czym przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Z kolei z art. 107 ustawy wynika, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Jako niezdolną do pracy art. 12 ustawy definiuje osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Stosownie zaś do treści art. 13 ww. ustawy przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia lub rehabilitacji;

2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W orzecznictwie wskazuje się, że orzekając co do stanu zdrowia w sprawach o rentę z tytułu niezdolności do pracy, Sąd bierze pod uwagę stan zdrowia ubezpieczonego na dzień wydania decyzji, badając jej zgodność z prawem pod względem formalnym i merytorycznym. Jedynie wyjątkowo Sąd może wziąć pod uwagę stan zdrowia z okresu późniejszego, jeśli jest on konsekwencją stanu zdrowia występującego w dacie wydania decyzji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 czerwca 2014 r., sygnatura akt III AUa 1051/13).

Należy również wyjaśnić, że w sprawie, której przedmiotem jest prawo do renty z ubezpieczenia społecznego, warunkującej powstanie tego prawa, ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych lekarzy posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2000 r., sygn. akt II UKN 498/99, OSNAPiUS 2001 nr 19, poz. 597; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r. sygn. akt II UK 277/04, OSNP 2006 nr 56, poz. 97; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2007 r., sygn. akt III UK 130/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 113; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2010 r., sygn. akt I UK 204/09, LEX nr 577813). Opinie biegłych dostarczają sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości, stanowiących łącznie o zdolności do wykonywania zatrudnienia lub jej braku. Istotnym jest również, że Sąd nie może wbrew opinii biegłych oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu (por. Sąd Najwyższego z dnia 20 maja 2014 r., sygn. akt I UK427/13).

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt niniejszej sprawy Sąd w celu oceny niezdolności do pracy ubezpieczonej dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z dziedzin odpowiadających schorzeniom ubezpieczonej – psychiatry i internisty.

W wydanej wspólnie opinii biegła z zakresu psychiatrii T. K. (2) i biegły internista H. K. stwierdzili niezdolność do pracy ubezpieczonej po dniu 31.03.2014 r. okresowo na trzy lata. Rozpoznali u niej schizofrenię rezydualną (resztkową), nadciśnienie tętnicze oraz przewlekłe zapalenie zatok. Biegła psychiatra stwierdziła, że w aktualnym stanie psychicznym ubezpieczonej nie występują objawy wytwórcze z kręgu schizofrenii, jednak występują objawy negatywne w postaci jednostajnego afektu zubożenia, lekkiego spowolnienia psychoruchowego oraz ksobności. Zaburzenia te są rezydualnym przebiegiem schizofrenii systematycznie leczonej i skutkują one częściową niezdolnością do pracy ubezpieczonej. Biegłą podkreśliła, że nie nastąpiła poprawa stanu psychicznego ubezpieczonej w porównaniu do okresu badania przez komisję lekarską ZUS w marcu 2011 r. Jednocześnie biegły internista stwierdził, że schorzenia internistyczne nie powodują u ubezpieczonej długotrwałej niezdolności do pracy.

Zastrzeżenia do w/w opinii zgłosił organ rentowy wskazując, że być może od daty badania ubezpieczonej przez lekarza orzecznika ZUS do daty badania przez biegłych sądowych doszło do okresowego pogorszenia jej stanu zdrowia. Zasugerował również biegłej z zakresu psychiatrii błędne rozpoznanie z uwagi na pojawiające się myśli samobójcze u ubezpieczonej. Wobec powyższego wniósł o dopuszczenie dowodu z innego biegłego psychiatry.

W celu ustosunkowania się biegłych do podniesionych zarzutów Sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego z zakresu psychiatrii oraz biegłego internisty. W opinii tej biegli podtrzymali swoje stanowisko. Biegła psychiatra wyjaśniła, że rozpoznanie schizofrenii rezydualnej oparła na dowodach dotychczasowego leczenia ubezpieczonej oraz na przeprowadzonym badaniu. Podkreśliła, że występowanie u ubezpieczonej myśli samobójczych nie ma istotnego znaczenia dla oceny trwałej niezdolności do pracy, gdyż jest tylko jednym z objawów schizofrenii rezydualnej. Objaw ten świadczy o mało wydolnych mechanizmach adaptacyjnych ubezpieczonej w przebiegu schizofrenii.

Organ rentowy z powyższą opinią się nie zgodził i wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego psychiatry. Zgłaszając zastrzeżenia wskazał, że biegła z zakresu psychiatrii nie odniosła się do kwestii możliwości pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczonej od czasu badania przez lekarza orzecznika ZUS do czasu badania przez biegłą.

Z uwagi na powyższe Sąd dopuścił dowód z opinii innego biegłego z zakresu psychiatrii. Biegła K. P. rozpoznała u ubezpieczonej schizofrenię paranoidalną. Stwierdziła, że z uwagi na w/w schorzenie ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy od dnia 01.04.2014 r. do dnia 01.04.2017 r. Uzasadniając opinię podała, że u ubezpieczonej nie występują objawy wytwórcze w postaci omamów, urojeń czy zachowań auto- i agresywnych, jednakże występują u niej negatywne objawy przewlekłego procesu schizofrenicznego tj. wyraźne zubożenie emocjonalne, egotyzm chorobowy, brak aktywności złożonej – brak celów życiowych. Podkreśliła, że funkcjonowanie ubezpieczonej jest ograniczone do zaspokajania podstaw życiowych popędów takich jak spanie, jedzenie i picie. Nie odczuwa ona potrzeb społecznych – nie utrzymuje z nikim kontaktów. Występujące u niej schorzenie pozbawiło ją zarówno zainteresowań jak i uszczupliło obniżony wyjściowo potencjał intelektualny. W konsekwencji w ocenie biegłej ubezpieczona pozostaje w dalszym ciągu osobą niezdolną do pracy. Jednocześnie biegłą wyjaśniła, że Komisja Lekarska ZUS nie wskazała na czym polega poprawa stanu zdrowia psychicznego ubezpieczonej po dniu 31.03.2014 r.

Ustalenia powyższej opinii podzieliła zarówno ubezpieczona jak i organ rentowy.

Uznając, iż okoliczności sporne zostały w sprawie wyjaśnione, zaś częściowa niezdolność do pracy ubezpieczonej stała się okolicznością bezsporną Sąd uznał, że ubezpieczona T. K. (1) jest od dnia 01.04.2014 r. do dnia 01.04.2017 r. w dalszym ciągu częściowo niezdolna do pracy.

Powyższe ustalenie Sądu wynikało ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej, dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej ZUS, a przede wszystkim wydanych przez biegłych opinii w sprawie. Należy wskazać, iż wszyscy orzekający w sprawie biegli uznali częściową niezdolność do pracy ubezpieczonej oraz wskazywali na 3-letni okres jej trwania.

Sąd Okręgowy uznał, iż opinie sporządzone przez biegłych są pełne, logiczne i wyczerpujące. Zostały sporządzone w sposób rzetelny, przez uprawnione do tego osoby,

w granicach przyznanych im kompetencji. Nie ujawniły się też żadne okoliczności w sprawie, które podważałyby rzetelność ich sporządzenia. Sąd Okręgowy w pełni przypisał rzeczonym opiniom przymiot wiarygodności, czyniąc je podstawą ustaleń faktycznych. Argumentacja biegłych jest w ocenie Sądu przekonująca. Dodatkowo Sąd zważył, że opinie były obiektywne. Biegli bowiem nie mieli żadnego interesu w tym aby ustalić stan zdrowia ubezpieczonej odmiennie od faktycznego. Dlatego też Sąd ocenił je jako miarodajne dla wydania rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie.

W związku z tym, że ubezpieczona w dalszym ciągu jest niezdolna do pracy Sąd uznał, że legitymuje się on wszystkimi przesłankami, od których ustawa uzależnia prawo do renty tytułu niezdolności do pracy. Wobec braku istotnej z punktu widzenia orzekania o niezdolności do pracy poprawy stanu zdrowia ubezpieczonej, prawo do renty należało ubezpieczonej przywrócić na 3 lata od dnia 01 kwietnia 2014 r.

Sąd też, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd zmienił decyzję z dnia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 30 maja 2014 r. znak (...) -1/25/I orzekając jak w sentencji wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu, wobec całkowitej wygranej sporu przez ubezpieczoną, Sąd uwzględnił wniosek jej pełnomocnika i przyznał ubezpieczonej zwrot kosztów procesu, obejmujący koszt zastępstwa procesowego pełnomocnika będącego radcą prawnym. Wysokość tych kosztów ustalono w oparciu o stawkę przewidzianą w § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. 2013 r., poz. 461 ze zm.).